

2012

ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

ИЗБРАНИ ТЕМИ, ЮЛИ/АВГУСТ 2012

- ▶ Обзор на макроикономическото състояние и политики
- ▶ Текущо икономическо развитие
- ▶ Основни икономически индикатори
- ▶ Актуално състояние и обзор на държавния дълг

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

— ОБЗОР НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ И ПОЛИТИКИ

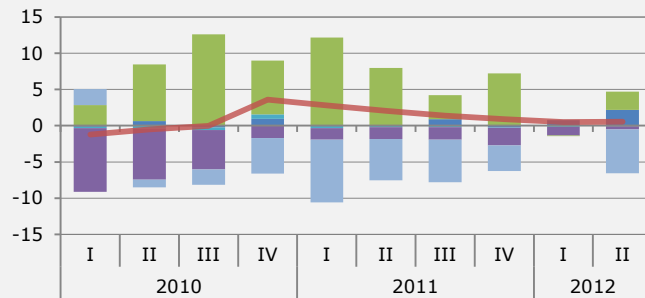
- **Предварителните данни на НСИ, потвърдиха нарастването на БВП с 0.5% на годишна база през второто тримесечие** на 2012 г. (сезонно изгладени данни). Незначителна корекция в посока нагоре имаше при растежа спрямо предходното тримесечие, като по този начин нарастването на икономическата активност в страната се ускори до 0.3% спрямо първото тримесечие, след като не отчете промяна през периода януари-март. В съответствие с положителните индикации от Наблюдението на потребителите, потреблението на домакинствата донесе положителна изненада, като нарастването му се ускори до 3.9% на годишна база, при 1.7% през първото тримесечие. Така възстановяването на вътрешното търсене набра скорост до ръст от 2.1%. Това, от своя страна, доведе до ускоряване на вноса и отрицателен принос на нетния износ. Спадът в бруто образуването на основен капитал се сви на годишна база, а инвестиционната активност отчете ръст от 1.5% в сравнение с първо тримесечие, което е индикация извечно възстановяване.
- **Средната работна заплата** за страната възлезе на 758 лв. през второ тримесечие, което бе повишение от 8.4% в номинално изражение спрямо година по-рано. Реалният растеж също се запази висок на 6.5%. Наблюдението на работната сила показва намаление на **безработицата** до 12.3% от почти 13% за периода януари-март, докато годишният спад на **заетостта** се ускори до 2.8% през второ тримесечие, в резултат най-вече на по-ниска сезонна заетост в селското стопанство. Преструктурирането на заетостта доведе до **продължаващо нарастване на производителността** на труда, а оттам и до по-нисък растеж на реалните разходи за труд на единица продукция (РТЕП).
- Годишният темп на инфлация започна да се ускорява през юли. **Динамиката на ХИПЦ** отново се оказа силно зависима от външен ценови натиск. В резултат на ускореното повишение на международните цени на храните и енергийните стоки, както и действието на еднократни фактори в началото на трето тримесечие, общата инфлация нарасна значително от 1.6% на годишна база през юни до 3.1% през август.
- **Развитията във външния сектор се оказаха положителни** в началото на летния туристически сезон, след като приходите от туризъм нараснаха двукратно, а натрупаният излишък по статия „Услуги“ достигна 1.7% от БВП за първото полугодие. Балансът по текущата сметка бе положителен и така натрупаният дефицит от началото на годината спадна до 1.2% от БВП. Въпреки че търговският дефицит отчете слабо намаляване, след като растежите на вноса и износа се забавиха през месеца, той продължи да бъде основният фактор за нарастване на дефицита по текущата сметка на годишна база. Финансовата сметка също отчете положително салдо през юни. Така натрупаният дефицит през първата половина на 2012 г. намалва значително в сравнение със същия период през 2011 г. и възлезе на 0.4% от БВП.
- **Салдото по КФП регистрира излишък от 0.3% от БВП** в края на юли. Бюджетната позиция се подобри с 1.2 пр.п. от БВП в сравнение със съответния период на 2011 г. благодарение най-вече на изпреварващия растеж на приходите и помощите в сравнение с темпа на нарастване на разходите. Повисоките постъпления от европейските оперативни програми и фондове, пък, допринесоха за регистрирания излишък спрямо предходния месец.
- МФ преотвори бенчмарковата емисия със срочност 10 години и шест месеца на 13 август. Среднопретеглената доходност на одобреното количество от 50 млн. лв. бе 4.12%, като доходността бе рекордно ниска за облигация, чийто срок до падежа е 10 години. В същото време публикуваните от ЕЦБ данни потвърдиха понижението на **дългосрочния лихвен процент** на България с 59 б.п. до 4.28% през август. От началото на годината индикаторът за страната се понижи с 1.02 пр.п. (при 5.30% през януари 2012 г.), като настоящата му стойност е на най-ниското си равнище от пролетта на 2007 г. ▼

— ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

През второто тримесечие на 2012 г. българската икономика нарасна с 0.5% на годишна база и с 0.3% спрямо периода януари-март. Положителен принос за този растеж имаше вътрешното търсене и най-вече потреблението на домакинствата, което нарасна с 3.9%. Този ръст бе в съответствие с положителните индикации от наблюдението на потребителите през юли.

Растеж на brutния вътрешен продукт (БВП)

(%, на годишна база, сезонно изгладени данни)

■ Внос ■ Износ
■ Основен капитал ■ Колективно потребление
■ Индивидуално потребление — БВП (%)

Източник: НСИ

В същото време потреблението на правителството продължи да спада макар и със забавящ се темп. Индивидуалното правителствено потребление се сви с 1.6%, а колективното с 1%. Инвестициите в основен капитал намаляха с 2.1%, но спрямо предходното тримесечие беше отчетен ръст от 1.5%, което е индикация за известно възстановяване на инвестиционната

активност. Нетният износ беше с отрицателен принос за растежа през тримесечието и това се дължеше на увеличението на вноса с 8.6%. След спад през първото тримесечие, износът отново отчете растеж и нарасна с 3.9%.

Растеж на brutната добавена стойност (БДС)

(%, на годишна база, сезонно изгладени данни)

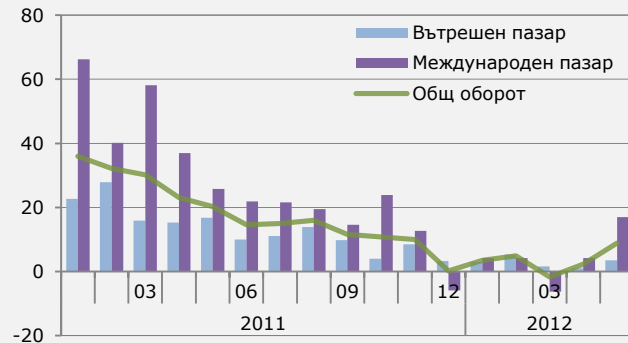
Източник: НСИ

От страна на предлагането, **brутната добавена стойност** спадна с 0.3% на годишна база. Растежът в промишлеността продължи да се забавя и достигна 1.3%. При строителството не беше отчетена промяна на годишна база, но спрямо предходното тримесечие растежът достигна 1%. В сектора на услугите, отрасъл професионални дейности и научни изследвания отбеляза растеж от 13.3%. Растежи бяха регистрирани и в търговията, финансови и застрахователни дейности и операции с недвижими имоти. С основен отрицателен принос

беше спадът от 1.3% в отрасъл държавно управление, намаляване на добавената стойност беше отчетено и в създаване и разпространение на информация и в отрасъл култура, спорт и развлечения. В селското стопанство растежът се забави до 9.6%.

Оборот в промишлеността

(%, на годишна база)

Източник: НСИ

Оборотът на промишлените предприятия на вътрешния пазар ускори нарастването си до 4.7% на годишна база през юни, като основен принос за отчетения растеж имаше отрасъл производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия. Въпреки това ръстът на общия оборот в промишлеността се забави до 1.1%, изцяло в резултат на неблагоприятно развитие на продажбите на външния пазар. Последните се свиха с 4.4% на годишна база, след отчетения растеж от 17.1% през предходния месец.

Въпреки доброто представяне на сектори като производство на превозни средства, без автомобили, най-вече строителство

на плавателни съдове, и производство на химични продукти, спадът при производството на основни метали, които заемат най-голям дял при промишлените продажби за износ, имаше и най-голям принос за негативното развитие на общия индикатор.

След благоприятното развитие месец по-рано, през юни **промишленото производство** отново отчете спад от 0.3% на годишна база, след като производството на енергийни стоки и продукти за междинно потребление имаха отрицателен принос за промишлената активност.

Търговията на дребно нарасна с 0.6% на годишна база и така прекъсна негативната тенденция на развитие от последната година. Нарастването на продажбите на фармацевтични и медицински стоки и тези на хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия продължи, достигайки съответно 6.9 и 3.2%, докато растежът при търговията на дребно с компютърна и комуникационна техника се забави до 0.4%, при растеж от 2.8% месец по-рано. В същото време, търговията на дребно с автомобилни горива и смазочни материали нарасна за първи път от месец септември 2011 г., като отчете растеж от 2%.

Индексът на строителната продукция се сви с 4.4% на годишна база. Спадът при сградното строителство се ускори до 11.4%, докато растежът при гражданското строителство се забави до 5.3% и така не успя да промени общото развитие.

Индикаторът за **бизнес климата** в страната спадна с 3.3 пр.п. през август, след като през юли отчете нарастване от 1.1 пр.п., поради отчетеното относително влошаване на бизнес климата във всички сектори на икономиката. В промишлеността бе регистриран спад на осигуреността на производс-

твото с поръчките от чужбина, което е съпроводено с понижени очаквания за дейността на предприятията през следващите три месеца. В строителството също има намаление при получените поръчки, както и песимистични очаквания за строителната дейност през следващите месеци. В същото време, въпреки умерената оценка за текущото състояние на предприятията в търговията на дребно и услугите, очакванията на мениджърите за обема на продажбите и търсенето на услуги са оптимистични.

Бизнес климат

(баланс на мненията)

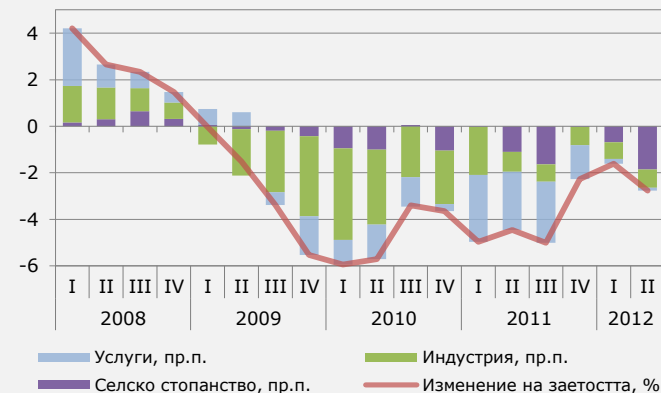
Източник: НСИ

Годишният спад на **заетостта** се ускори през второ тримесечие на годината, главно под влияние на развитието на заетостта в селското стопанство. Броят на заетите лица (по национални сметки) отново отчете спад с 2.8%, след понижението от 1.6% на годишна база през първите три месеца на годината. Сезонната заетост в селското стопанство бе по-слаба в сравнение с година по-рано и имаше основен принос за негативната динамика на общия показател. Заетостта в ин-

дустриалния сектор също се влоши до известна степен, поради по-бърз спад в преработващата промишленост. Последното бе резултат главно от слабото външно търсене, което оказва негативно въздействие върху експортно-ориентираните отрасли, а по този начин наруши и условията за подобряване на заетостта. Общата заетост в сектора на услугите се подобри, макар и все още изменението ѝ на годишна база да е отрицателно. Въпреки това, заетите в търговията, транспорта, както и хотелиерство и ресторантьорство намалява поради намаляване на сезонната заетост в туристическия сектор през второ тримесечие в сравнение със същия период година по-рано.

Изменение на заетостта и приноси по сектори

(пр.п.)

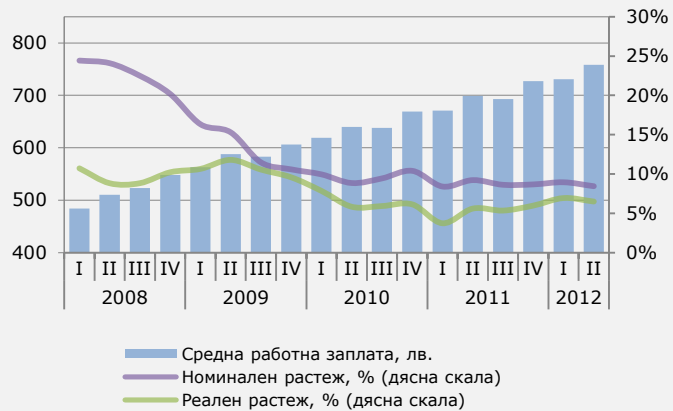

Източник: НСИ (СНС, НРС)

Според Наблюдението на работната сила, **безработицата** се понижи спрямо предходното тримесечие, но остана по-висока в сравнение с второ тримесечие на 2011 г. Равнището на безработица разкри общата тенденция на сезонно оживление в

селското стопанство, туризма, строителството, търговията и някои промишлени сектори, като се понижи до 12.3% от почти 13% през първото тримесечие. Въпреки това, индикаторът остана на едно от най-високите си нива за последните осем години, отразявайки протичащите процеси на оптимизация на заетостта сред местните предприятия.

Динамика на средната работна заплата

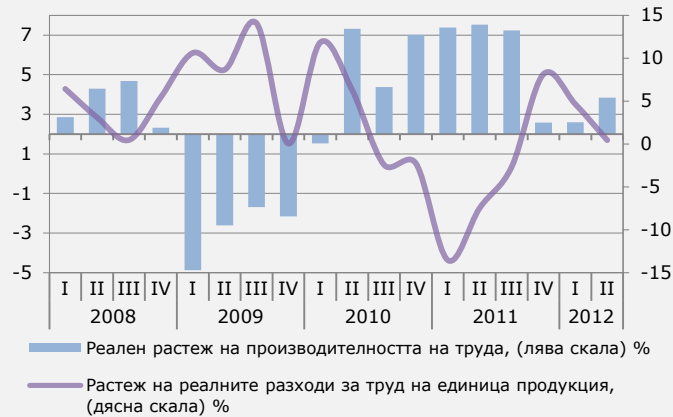
Източник: НСИ

Средната работна заплата през второто тримесечие бе в размер на 758 лв., като нарасна с 8.4% на годишна база в номинално изражение. Растежът на заплатите в частния сектор леко се забави до 10.2%, въпреки че не бе отчетена значителна промяна в сравнение с предишните тримесечия, докато ръстът на заплатите в публичния сектор остана на около 4% на годишна база. В индустрията, процесът на оптимизиране на разходите за труд в преработващата промишленост чрез намаляване на заетостта спомогна за поддържане на годишен растеж на заплатите от 5.1%, докато нарастването

на заплатите в строителството бе незначително от 1.3%. Общото увеличение на заплатите в сектора на услугите от 10% бе до голяма степен определено от динамиката в областта на информационните технологии и услуги, които се развиват добре от началото на кризата и се характеризират с най-високите нива на заплащане на труда (2 328 лв. през второто тримесечие). Търговията също допринесе за развитието на индикатора, там обаче ръстът на заплатите до голяма степен се свързва с административното повишаване на осигурителните прагове. **Реалният ръст на заплатите** запази високото си ниво от 6.5%, което важи най-вече за частния сектор, където реалното увеличение бе 8.2%, а това в публичния сектор възлезе на 2.1%.

Процесът на реструктуриране на заетостта спомогна за **продължаващото нарастване на производителността на труда**, като доведе и до забавяне нарастването на реалните разходи за труд на единица продукция (РРТЕП). Ръстът в производителността на труда се ускори до 3.8% на годишна база през второто тримесечие от 2.6% през предходното. Производителността в промишлеността продължи да нараства със сравнително бавни темпове от 1.9%, под влияние на негативната динамика на външната среда. Положителното развитие на БДС в сектора на услугите спомогна за повишаване на производителността на труда от почти 1%, силно повлияно от възстановения положителен ръст на производителността в търговията, транспорта и сектора хотелиерство и ресторантьорство (3.5% на годишна база). Подобрене в производителността през второ тримесечие подкрепи **забавянето в РРТЕП** до 0.4%, като и трите основни сектори на икономиката допринесоха за тези положителни развития.

Динамика на производителността на труда и реалните разходи за труд на единица продукция

Източник: НСИ, МФ

Регистрираната безработица продължи да се понижава бавно до 10.7% към края на август, благодарение на прилаганите програми за заетост на пазара на труда.

Динамиката на потребителските цени през юли показва ускорение на годишната инфлация до 2.4%, след повишение от 1.1% само през месеца. Това се дължеше най-вече на поскъпването на електроенергията с 13.2%, което допринесе с 0.52 пр.п. за месечното изменение на общия индекс. Растящите цени на храните и петрола на международните пазари също доведоха до натиск върху инфлацията през юли, въпреки че влиянието им се прояви с известно закъснение. В резултат на това, увеличението на потребителските цени достигна 3.1% на годишна база през август, като отчете повишение от 0.56% спрямо юли, а най-високо месечно поскъпване бе регистрирано при автомобилните горива (4.9%), следвани от храните (средно повишение от 0.8%). Базисната инфлация

(услуги и неенергийни промишлени стоки без административни цени) остана на сравнително ниско ниво от 0.3% спрямо съответния месец на предходната година, след като неенергийните промишлени стоки продължиха да отчитат спадове на годишна база.

Приноси по компоненти на ХИПЦ

(пр.п., на годишна база)

* Услуги и неенергийни нехранителни стоки

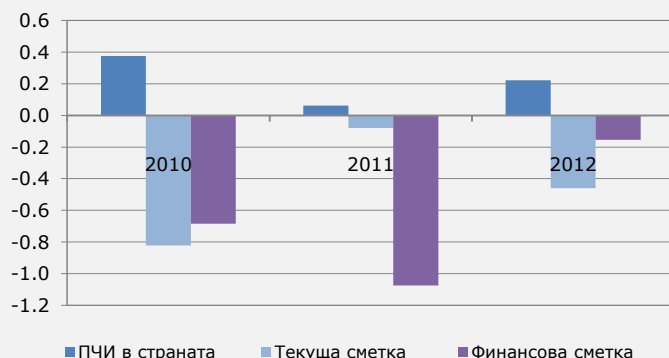
Източник: НСИ, МФ

Балансът по текущата сметка бе положителен в размер на 271.5 млн. евро през юни, което ограничи натрупания от началото на годината дефицит до 460.1 млн. евро. Така той възлезе на 1.2% от БВП, при 0.2% от БВП за същия период на предходната година. Забавяне бе наблюдавано в нарастването на годишна база както на износа, така и на вноса на стоки. Растежите през месеца бяха съответно 10.7% за износа и 16.3% за вноса, а формираният търговски дефицит бе 357.8 млн. евро. През юни търговският дефицит се понижи минимално спрямо салдото отчетено през май, но търговията

със стоки остана определящ фактор за влошаването на текущата сметка. Данните от началото на годината показват изпреварващ ръст на вноса от 12.9%, при нарастване на износа от 2.8% спрямо първото полугодие на 2011 г.

ПЧИ, текуща и финансова сметка

(януари–юни, млрд. евро)

Източник: БНБ

Балансът по **статията Услуги** се подобри с 48% на годишна база през юни, достигайки излишък от 469.7 млн. евро. Подобриенето се дължеше на по-добро представяне при транспортни и други услуги и стабилните приходи от туризъм. Активизирането на туристическите услуги се отрази в двукратно увеличение на приходите спрямо предходния месец. Излишъкът при услугите за полугодията възлезе на 1.7% от БВП, дефицитът по **статията Доход** се сви наполовина до 354.7 млн. евро. Основен принос за последното имаше по-слабото изплащане на инвестиционен доход от ПЧИ. Трябва да се отбележи обаче, че това е перо от платежния баланс, което традиционно подлежи на съществени ревизии. Въпреки че през юни салдото на текущите трансфери отново беше малко

под нивото за същия месец на 2011 г., нетните трансфери за шестте месеца на годината нараснаха с 17.9% на годишна база.

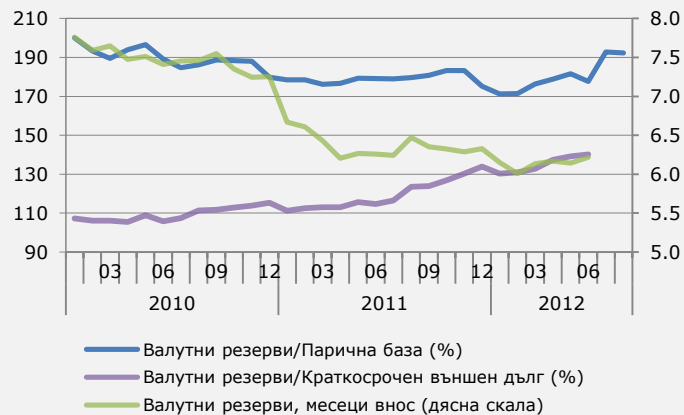
През юни **салдото по финансовата сметка** бе положително в размер на 321.3 млн. евро, като натрупаният от началото на годината дефицит намаля значително в сравнение с предходната година и възлезе на 154 млн. евро (0.4% от БВП). Движението по статията **други инвестиции** остана непостоянно, с редуващи се месеци на входящи и изходящи нетни потоци. През юни статистиката отчете нетен приток на средства в размер на 523.1 млн. евро, с което натрупаното положително салдо за годината бе 157.3 млн. евро, при дефицит от 856.6 млн. евро за първото полугодие на 2011 г. Нетните ПЧИ възлязоха на 136.6 млн. евро за периода януари-юни или 0.3% от БВП. Ревизираните данни за май показваха по-голямо от първоначално отчетеното изплащане на вътрешнофирмени заеми, в резултат на което излишъкът по статията за май бе ревизиран на дефицит от 246.2 млн. евро. През юни нетните преки инвестиции в България бяха в размер на 24.7 млн. евро.

Общият баланс бе в размер на 344.4 млн. евро в сравнение с излишък от 130.9 млн. евро през същия месец на предходната година.

В края на юни **брутният външен дълг (БВД)** възлезе на 35.78 млрд. евро (89.7% от БВП) при 36.42 млрд. евро за същия период на предходната година. Редуването на месеци с входящи и изходящи нетни потоци от банковия сектор, което се наблюдава от началото на годината, се отразява в разнопосочни промени на дълга на сектора през отделните месеци. Положителният поток през юни бе обвързан с повишение на краткосрочните и дългосрочните кредити на банките и, съответно, увеличение на задлъжнялостта с 5.4% спрямо

предходния месец. Външният дълг на банките все пак остана на по-ниско от миналогодишното ниво в размер на 14.9% от БВП при 17% през 2011 г. Дълговете формирани при вътрешнофирмено кредитиране се увеличиха с 0.3% на месечна и 3.3% на годишна база към края на юни. Външният дълг на фирмите и правителството слабо се понижиха, както спрямо май, така и в сравнение с предходната година. Към края на юни дългът деноминиран в евро представлява 88.9% от БВД на страната, а този в долари – 6.3%. Краткосрочният дълг бе 27.6% от общия.

Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Международните валутни резерви следваха положителна траектория през юли и август, когато се увеличиха съответно с 19.7 и 15.1% и достигнаха 15 млрд. евро в края на август. Резервите се увеличиха с 7.9% само през юли, след месечното нарастване на депозита на правителството с 42.6% във

връзка постъпилите средства от успешно осъществената емисия еврооблигации, издадени от българското правителство. Растежът им през август бе 0.6% благодарение на нарастването с 1.8% на банкнотите в обръщение и увеличението с 16.4% на задълженията към други депозанти. Забележимото нарастване на международните резерви допринесе за увеличаване на покритието на паричната база, което достигна 192.3% в края на август. Към края на юни резервите на БНБ бяха достатъчни да покрият 6.2 месеца внос на стоки и услуги или 140.2% от краткосрочния външен дълг на страната.

Паричното предлагане нарасна с 10.2% на годишна база в края на юни и се забави до 10% в края на юли при 10.9% в края на май. Забавянето се дължеше на по-ниския растеж на овърнайт депозитите (19% на годишна база при 22% два месеца по-рано), което бе съпроводено с понижение на темпа на нарастване на депозитите с договорен матуритет от 6.2 до 5.2% за същия период. Месечното увеличение на широките пари през юни бе 0.2%, водено от нарастването с 1.1% на депозитите с договорен матуритет и на парите извън парично-финансовите институции с 2.4%. През юли паричното предлагане нарасна с 2.4% с основен принос от страна на бързоликвидните си компоненти. Общата сума на депозитите се понижи за пръв път на месечна база през юни, намалявайки с 0.2% спрямо края на май. През юли това се промени, след като те се увеличиха с 2.3% на месечна база. Депозитите запазиха сравнително висок годишен темп на растеж от съответно 10.2 и 10% в края на юни и на юли (11.2% в края на май).

Кредит към частния сектор

(%, на годишна база)

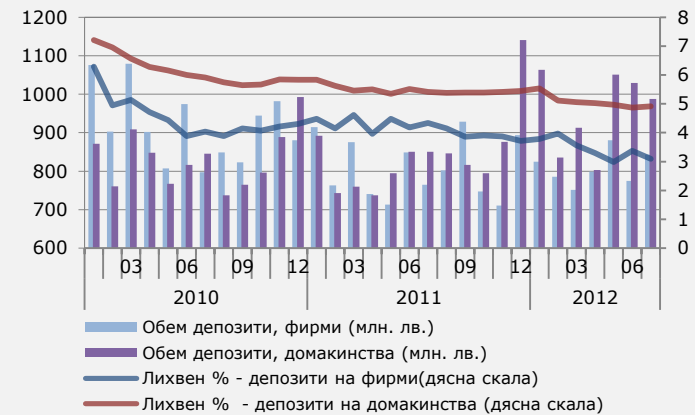
Източник: БНБ, МФ

Кредитът за частния сектор продължи бавното си възстановяване, след като нарасна с 4.1% на годишна база в края на юни и с 4.2% в края на юли при 3.6% през май. Тенденциите в развитието на частния кредит продължиха и през двата разглеждани месеца. Кредитите за нефинансови предприятия продължиха да се ускоряват и темпът им на растеж от 6.1% в края на май достигна 6.8% през юни и 6.9% през юли. Кредитите за домакинства навлязоха по-дълбоко в отрицателна територия след като се понижиха съответно с 1.1 и 1.3% на годишна база. Понижението на потребителските кредити достигна 2.3% в края на юли при 1.2% в края на май. Жилищните кредити нараснаха минимално с 0.1% спрямо година по-рано, но се забавиха спрямо растежа от 0.4%, който имаха два месеца по-рано. Лошите и реструктурирани кредити забавиха значително годишното си нарастване от 25.1% в края на май до 15.1% в края на юли и по този начин делът им в

кредитите за нефинансови предприятия и домакинства се понижи за периода с 0.2 пр.п. до 18.6%.

Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.

(млн. лева)

Източник: БНБ, МФ

Среднопретегленият **лихвен процент по корпоративни кредити** нарасна с 0.8 пр.п. от края на май до края на м. юли, придружен от 23.8% ръст в обема на новите кредити. Потребителските кредити поскъпнаха с 0.3 пр.п. в сравнение с май, при понижението на обема им с 7.9%. Обемът на новоотпуснатите ипотечни кредити бе с 0.7% по-нисък в сравнение с два месеца по-рано, въпреки незначителният спад от 2 б.п. в цената им. Среднопретегленият **лихвен процент по депозити** в лева остана непроменен, докато лихвата по депозитите в евро и щатски долари се понижиха съответно с 6 и 82 б.п. Размерът на депозитите, привлечени през юли, намалява с 4.6% или 175.5 млн. лв. в сравнение с май.

Към края на юли салдото по **консолидираната фискална програма** бе на излишък в размер на 0.3% от БВП (200.3 млн. лв.). Бюджетната позиция се подобри с около 920.9 млн. лв. (1.2 пр.п. от БВП) в сравнение със същия период на 2011 г. Постигнатото подобрене на годишна база се дължеше на изпреварващото нарастване на приходите (10.5%) спрямо ръста на разходите (3.8% средно за периода) в сравнение със същия период на 2011 г. На месечна база, излишъкът се дължи на по-високите постъпления по оперативните програми и фондове на ЕС.

Консолидиран бюджет

(месечна стойност, млн. лева)

* Вкл. вноската в бюджета на ЕС.

Източник: МФ

Общите приходи и помощи за първите седем месеца бяха с 10.5% (1 479.4 млн. лв.) по-високи в сравнение с нивото им от същия период на 2011 г. Това се дължеше на увеличението на данъчните приходи със 7.8%, като най-голям принос имаха нарасналите с 13.6% на годишна база постъпления от косвени данъци. Запази се тенденцията на значително нараства-

не на приходите от ДДС, като през юли постъпленията от този данък бяха със 17.6% по-високи спрямо нивото им от година по-рано. Приходите от акцизи и мита също нараснаха съответно със 7.3 и 2.1%. Постъпленията от преки данъци се повишиха с 4.7%, докато при социално- и здравноосигурителните вноски бе регистриран ръст на годишна база от едва 0.6%. Значително по-високи бяха и постъпилите кумулативно към края на юли неданъчни приходи и помощи, съответно със 7.2 и 85.9% спрямо юли 2011 г.

Общите разходи, вкл. вноската в общия бюджет на ЕС, бяха с 3.8% (558.6 млн. лв.) по-високи в сравнение със същия период на предходната година. Това се дължеше на нарастването на годишна база на капиталовите разходи (32.1%), на социалните разходи и стипендиите (4.4%), както и на плащанията за лихви (10.1%) и заплати и възнаграждения на персонала (1.5%). Намаление бе отчетено при разходните пера субсидии и текуща издръжка, съответно в размер на 26.7 и 1.9% на годишна база.

Фискалният резерв към края на месец юли бе в размер на 7.1 млрд. лв.

Държавният и държавногарантираният дълг, бе 19% от БВП в края на юли. Вътрешният дълг бе в размер на 6.3% от БВП, външният – 11.3% от БВП, а държавногарантираният дълг – 1.5% от БВП. ▼

— ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2008	2009	2010	2011	III'11	IV'11	I'12	II'12	02'12	03'12	04'12	05'12	06'12	07'12
— БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ															
БВП ¹	%, на год. база	6.2	-5.5	0.4	1.7	1.4	0.9	0.5	0.5						
Потребление	%, на год. база	2.6	-7.3	0.5	-0.3	1.5	-1.8	1.5	3.2						
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	21.9	-17.6	-18.3	-9.7	-7.4	-10.5	-5.4	-2.1						
Износ	%, на год. база	3.0	-11.2	14.7	12.8	5.3	11.9	-0.1	3.9						
Внос	%, на год. база	4.2	-21.0	2.4	8.5	8.9	5.2		8.6						
Селско стопанство	%, на год. база	32.4	-9.5	-6.2	-1.1		4.9	12.7	9.6						
Индустрия	%, на год. база	6.0	-5.7	-6.3	6.6	6.9	2.9	1.2	1.1						
Услуги	%, на год. база	4.1	-1.3	4.4	-0.1	-2.5	1.4	-0.1	1.4						
Корективи	%, на год. база	5.7	-16.5	-0.5	0.8	2.3	0.9	8.1	5.1						
— КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА															
Промислено производство	%, на год. база	0.7	-18.3	2.0	5.8	3.9	1.3	-2.6	-0.3	-3.6	-2.9	-2.6	2.0	-0.3	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	13.7	-20.2	14.1	17.2	14.2	6.8	2.0	4.0	4.9	-1.7	2.3	8.9	1.1	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	8.9	-7.7	-8.4	-1.9	-3.0	-4.3	-3.1	-0.6	-5.6	-1.4	-1.4	-1.2	0.6	
Строителна продукция	%, на год. база	12.2	-14.3	-14.5	-12.9	-11.3	-9.2	-1.7	0.4	-9.4	1.7	1.6	4.5	-4.4	
Общ бизнес климат	баланс	38.0	10.2	9.6	14.2	15.2	13.5	11.5	16.9	9.9	12.2	15.4	18.2	17.0	18.1
Промисленост	баланс	39.9	12.3	13.4	22.4	24.1	21.0	21.3	22.8	21.3	21.4	23.2	23.6	21.6	23.5
Търговия на дребно	баланс	41.3	13.5	10.1	17.3	20.2	25.5	10.5	18.1	9.1	11.5	13.8	24.1	16.4	17.8
Строителство	баланс	40.3	8.5	5.1	2.8	3.9	-1.9	-4.1	4.2	-4.7	-5.2	3.5	4.5	4.6	6.2
Услуги	баланс	28.7	5.1	5.6	5.9	3.8	1.8	8.2	16.4	2.6	11.8	13.3	15.1	20.8	19.3
— ПАЗАР НА ТРУДА															
Коефициент на икономическа активност (15+)	%	53.8	53.0	52.0	51.3	51.9	51.5	51.8	52.7						
Коефициент на заетост (15+)	%	50.8	49.4	46.7	45.6	46.6	45.7	45.1	46.2						
Заетост (НРС)	%, на год. база	3.3	-3.2	-6.2	-3.4	-2.8	-2.3	-1.8	-1.1						
Безработица (НРС)	%	5.6	6.8	10.2	11.2	10.2	11.4	12.9	12.3						
Безработица (АЗ)	%	6.3	7.6	9.5	10.1	9.5	10.0	11.4	11.0	11.5	11.5	11.4	11.0	10.8	

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2008	2009	2010	2011	III'11	IV'11	I'12	II'12	02'12	03'12	04'12	05'12	06'12	07'12
Номинална работна заплата	%, на год. база	26.5	11.8	6.4	9.1	8.6	8.7	8.9	8.4	8.4	9.4	7.0	8.6	9.4	
Реална работна заплата ²	%, на год. база	13.0	9.1	3.3	5.6	5.3	5.9	6.9	6.5	6.3	7.6	4.9	6.6	7.7	
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	3.5	-3.0	5.3	6.2	7.3	2.6	2.6	3.8						
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	3.7	8.1	2.7	-3.7	-2.7	8.1	4.6	0.4						
— ИНФЛАЦИЯ															
Национален индекс на потребителските цени	%, на год. база	12.3	2.8	2.4	4.2	3.9	3.1	2.0	1.6	2.0	1.7	1.7	1.7	1.6	3.1
Хармонизиран индекс на потребителски цени	%, на год. база	12.0	2.5	3.0	3.4	3.1	2.5	1.9	1.8	2.0	1.7	2.0	1.8	1.6	2.4
Цени на производител на вътрешния пазар	%, на год. база	13.3	-4.3	7.2	8.6	7.2	5.5	4.8	4.2	4.6	4.6	5.0	4.3	3.3	4.5
— КОНСОЛИДИРАН БЮДЖЕТ (С НАТРУПВАНЕ)															
Приходи и помощи	млн. лв.	27313	25041	23933	25378	18354	25378	5956	13224	3681	5956	8537	11010	13224	15598
Общо разходи	млн. лв.	25323	25667	26755	26866	19181	26867	6647	13162	4246	6643	8754	10943	13162	15398
Вноска в бюджета на ЕС	млн. лв.	720	746	670	779	528	779	307	467	242	307	372	431	467	504
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	1990	-626	-2823	-1488	-827	-1488	-691	62	-565	-687	-217	67	62	200
	% от БВП	2.9	-0.9	-4.0	-2.0	-1.1	-2.0	-0.9	0.1	-0.7	-0.9	-0.3	0.1	0.1	0.3
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	10710	10641	11778	12826	11946	12826	13053	12942	12819	13052	13117	13011	12942	14960
	% от БВП	15.5	15.6	16.7	17.0	15.9	17.0	16.6	16.5	16.3	16.6	16.7	16.6	16.5	19.0
Фискален резерв	млн. лв.	8382	7673	6012	4999	5071	4999	4531	5062	3802	4531	4921	5047	5062	7081
	%, на год. база	12.5	-8.5	-21.6	-16.9	-24.4	-16.9	-3.6	-1.8	-25.0	-3.6	5.1	1.2	-1.8	45.1
— ФИНАНСОВ СЕКТОР															
Международни резерви	млн. евро	12713	12919	12977	13349	13051	13349	13192	13866	12789	13192	13388	13548	13866	14963
Покритие на паричната база	%	175.3	195.2	179.8	175.1	180.7	175.1	176.0	177.7	171.4	176.3	178.8	181.6	177.7	192.9
Покритие на вноса	месеци	5.4	8.0	7.3	6.3	6.4	6.3	6.1	6.2	6.0	6.1	6.2	6.1	6.2	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	96.5	100.2	115.3	133.8	123.9	133.8	132.7		131.1	132.7	137.4	139.2	140.2	
Паричен агрегат М1	%, на год. база	-4.1	-8.8	0.8	14.4	5.5	14.4	17.2	13.4	18.0	17.2	18.0	17.2	13.4	15.5
Паричен агрегат М3	%, на год. база	8.8	4.2	6.2	12.2	10.3	12.2	10.7	10.2	11.7	10.7	11.6	10.9	10.2	10.0
Депозити	%, на год. база	8.8	7.6	6.6	13.2	11.3	13.2	11.0	10.2	12.1	11.0	11.9	11.2	10.2	10.0
Кредит към частния сектор	%, на год. база	32.9	3.8	1.1	3.3	2.2	3.3	3.1	4.1	2.4	3.1	3.1	3.6	4.1	4.2

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2008	2009	2010	2011	III'11	IV'11	I'12	II'12	02'12	03'12	04'12	05'12	06'12	07'12
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	33.1	2.3	2.4	5.7	4.1	5.7	5.7	6.8	4.8	5.7	5.3	6.1	6.8	6.9
Кредит за домакинствата	%, на год. база	31.4	5.8	-0.8	-0.4	-0.2	-0.4	-1.0	-1.1	-1.0	-1.0	-0.8	-0.8	-1.1	-1.3
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	10.9	10.5	8.5	7.4	7.3	7.7	8.3	7.2	8.8	8.0	7.8	7.2	6.7	7.5
Лихвен процент (срочни депозити)	%	5.6	7.0	5.4	4.8	4.7	4.8	4.6	4.2	4.6	4.4	4.2	4.1	4.3	4.1
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.39	1.36	1.47	1.51	1.45	1.51	1.46	1.55	1.45	1.46	1.48	1.58	1.55	1.59
	ср. пер.	1.34	1.41	1.48	1.41	1.38	1.45	1.49	1.53	1.48	1.48	1.49	1.53	1.56	1.59
— БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ															
Брутен външен дълг	% от БВП	104.9	108.3	102.8	91.9	94.0	91.9	89.7	89.7	89.0	89.7	89.3	89.0	89.7	
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	35.4	32.1	30.4	28.2	29.1	28.2	27.8	27.6	27.5	27.8	27.4	27.5	27.6	
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	36.4	38.5	40.3	41.8	40.8	41.8	42.8	42.3	42.9	42.8	42.7	42.6	42.3	
— ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС															
Текуща сметка	млн. евро	-8182	-3116	-376	361	1155	-715	-439	645	-329	69	-169	-124	271	
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	-23.1	-8.9	-1.0	0.9	0.6	0.9		1.7	-0.4		-0.1	-0.7	-0.1	
Търговски баланс	млн. евро	-8598	-4174	-2764	-1975	-220	-856	-819	-284	-273	-338	-417	-396	-358	
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-24.3	-11.9	-7.7	-5.1	-5.6	-5.1	-6.8	-5.7	-6.0	-6.5	-7.0	-7.4	-7.7	
Износ, f.o.b.	млн. евро	15204	11699	15561	20227	5416	5162	4633	5369	1478	1721	1655	1867	1766	
	%, на год. база	12.5	-23.1	33.0	30.0	22.6	19.7	-3.1	10.3	-1.6	1.9	2.8	12.5	10.7	
Внос, f.o.b.	млн. евро	23802	15873	18325	22201	-5635	-6018	-5453	-5652	-1751	-2059	-2072	-2263	-2124	
	%, на год. база	-214.7	-33.3	15.4	21.2	22.0	12.4	9.4	1.6	13.8	12.3	12.4	19.5	16.3	
Капиталова сметка	млн. евро	277	477	291	494	126	306	21	42	11	6	0	33	9	
Финансова сметка	млн. евро	11463	1163	-699	-1194	-707	588	-281	311	-132	111	-171	-24	321	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	6206	2505	1035	1205	302	904	452	584	120	68	-64	-276	25	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-731	-619	-661	-357	-234	67	-375	-61	-35	-370	191	-26	-226	
Други нетни инвестиции	млн. евро	6032	-704	-1048	-1976	-747	-364	-352	510	-218	417	-295	281	523	
Промяна в международните резерви на БНБ ³	млн. евро	-674	650	384	-159	-470	-261	176	-639	196	-510	-182	-112	-344	

(¹) По цени от 2005 г, сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни; (²) Дефлирани с ХИПЦ; (³) (-) повишение, (+) понижение в резервите на БНБ.

— АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ И ОБЗОР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ

МФ постигна доходност от 4.12% по десетгодишните книжа

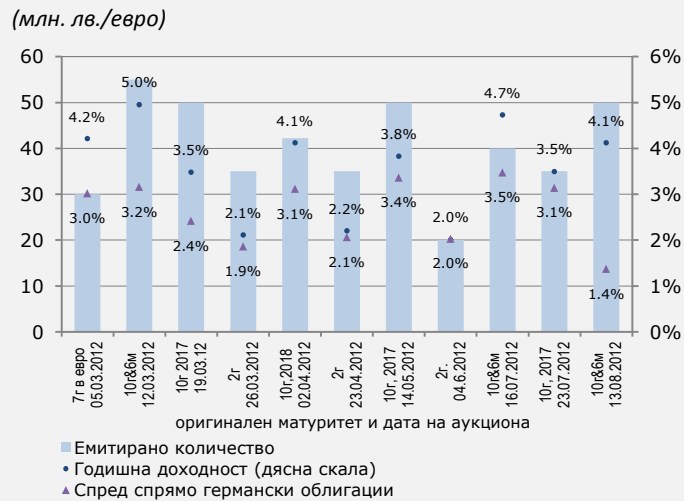
На 13 август 2012 г. Министерството на финансите преотвори бенчмарковата емисия със срочност 10 години и шест месеца. Предложеното за продажба количество държавни ценни книжа на аукциона беше 50 млн. лв. Поръчките на участниците възлязоха на 273.65 млн.лв., като търсенето превиши пет и половина пъти предложеното за продажба количество, което съответства на коефициент на покритие 5.47.

Среднопретеглената годишна доходност на одобреното количество от 50 млн. лв. бе 4.12%, като регистрираната доходност е рекордно ниска за облигация, чийто срок до падежа е 10 години. За сравнение на предходния аукцион за тази емисия, проведен на 16.07.2012 г., беше постигната доходност от 4.73% при коефициент на покритие 4.91.

Стабилното ниво на държавния дълг – от първостепенно значение за държавните финанси

Номиналният размер на държавния дълг в края на месец юни възлезе на 7 056.2 млн. евро, в това число вътрешен дълг – 2 522.5 млн. евро и външен дълг – 4 533.7 млн. евро. В номинално изражение дългът се увеличи с 1 019.3 млн. евро в сравнение с нивото, регистрирано в края на предходния месец. Това се дължи преди всичко на емитираните през месеца на международните капиталови пазари петгодишни облигации, деноминирани в евро, в размер на 950 млн. евро. В края на юли съотношението държавен дълг към БВП бе 17.7%.

Резултати от последните проведени аукциони на ДЦК

Допълнителни данни за резултатите от аукционите се съдържат на интернет страницата на Българска народна банка, която е фискален агент на правителството www.bnb.bg

Източник: МФ

Табл.: Размер на държавния дълг, млн. евро

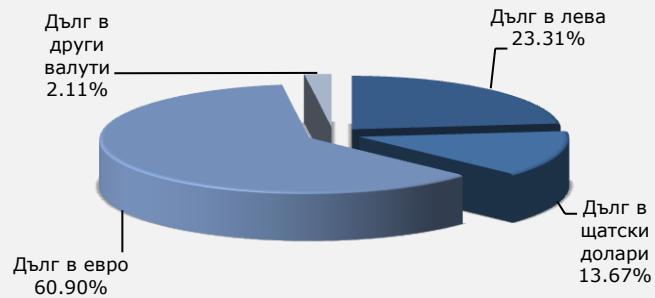
Структура	31.12. 2010	31.12. 2011	30.04. 2012	31.05. 2012	30.06. 2012	31.07. 2012
Вътрешен държавен дълг	2 011.5	2 458.3	2 616.1	2 473.5	2 482.9	2 522.5
Външен държавен дълг	3 373.5	3 487.6	3 520.7	3 593.1	3 554.0	4533.7
Общо държавен дълг	5 385.0	5 945.9	6 136.7	6 066.5	6 036.9	7056.2
Общо държавен дълг/БВП	4.9	15.3	15.3	15.1	15.0	17.7

Валутната структура на държавния дълг не генерира рискове, свързани с неговото обслужване

През юли регистрираната промяна във валутната структура на дълга бе в посока нарастване на дълга деноминирани в евро, който достигна до 60.9%. Регистриран бе спад в дела на дълга в лева, щатски долари и други валути, който достигна съответно 23.3, 13.7 и 2.1%.

Валутна структура на държавния дълг

(към 31 юли 2012 г.)

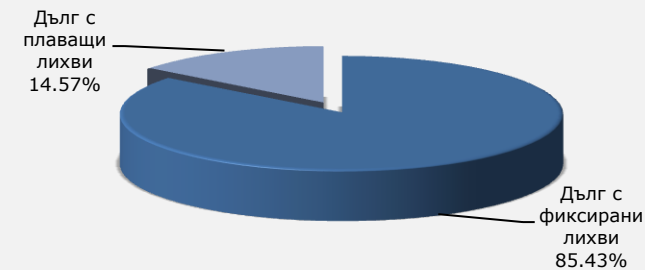
Източник: МФ

Лихвената структура на дълга осигурява предсказуемост на средствата необходими за неговото обслужване

Към края на месец юли делът на дълга с фиксирани лихви регистрира увеличение спрямо юни и достигна 85.4%, а дългът с плаващи лихви отбеляза намаление до 14.6%.

Лихвена структура на държавния дълг

(към 31 юли 2012 г.)

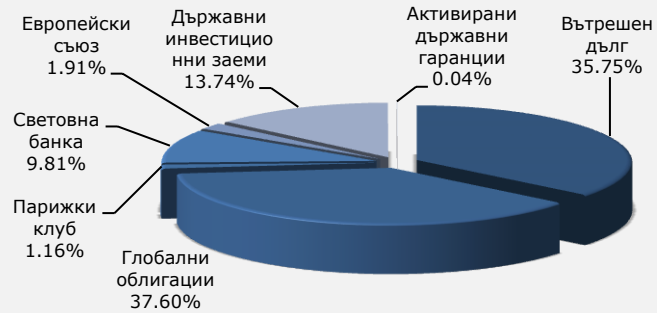
Източник: МФ

В структурата на дълга по видове инструменти и кредитори през юли най-висок относителен дял заемаха задълженията, свързани с глобалните облигации и облигациите, емитирани през месеца на международните капиталови пазари – 37.6%, следвани от вътрешния дълг – 35.7%, държавните инвестиционни заеми – 13.7%, задълженията към Световната банка – 9.8%, задълженията към Европейския съюз – 1.9%, Парижкия клуб – 1.2% и активираните държавни гаранции – 0.04%.

Порфейлната структура на държавния дълг е друг ключов показател за успешната политика по управление на дълга

Структура на държавния дълг по кредитори

(към 31 юли 2012 г.)

Източник: МФ

Изчерпателна информация за българския държавен дълг, включително месечни бюлетини и годишни прегледи, могат да бъдат намерени на интернет страницата на министерство на финансите:
<http://www.minfin.bg/en/statistics/?cat=2&from=0&fyear=0&to=0&year=0&dq=&pokaz=0>

За допълнителни въпроси или коментари, моля свържете се г-жа Милена Бойкова, директор на дирекция "Държавен дълг и финансови пазари", Министерство на финансите
email: M.Boikova@minfin.bg,
тел. +359 2 9859 2450